

Πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία στην Ελλάδα: Διοικητικές αποτυχίες και κενά στη νομοθεσία.

**Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον**

**LIFE NATURA
THEMIS**

**Μαρία Μανιαδάκη
Δικηγόρος**

Συντονίστρια ΔΣΧ για το
LIFE NATURA THEMIS

Πεμόνια, 5 Μαρτίου 2020

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Πρόσβαση στην Περιβαλλοντική Πληροφορία

- Πρώτο σκαλί για την ουσιαστική συμμετοχή του πολίτη στα κοινά που αφορούν σε περιβαλλοντικά θέματα
- κατοχυρώνεται στην Ελλάδα:
  - αφενός μέσα από τη διεθνή σύμβαση του Άαρχους, η οποία υπογράφηκε στις 25 Ιουνίου 1998 στη Δανία και κυρώθηκε από την Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 2005 με τον Ν. 3422/2005 (ΦΕΚ Α' 303), και
  - αφετέρου από την ΚΥΑ 11764/653/2006 (ΦΕΚ Β 327), η οποία ενσωματώνει την Ενωσιακή Οδηγία 2003/04/ΕΚ.

LIFE NATURA
THEMIS
Right and
Liability
for the
Environment

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Παθητική περιβαλλοντική πληροφόρηση

➤ Η πληροφόρηση μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου

(άρθρο 4 της Διεθνούς Σύμβασης του Άαρχους και άρθρο 3 παρ. 5 της Ενωσιακής Οδηγία 2003/04/ΕΚ «για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και την κατάργηση της Οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου»)

«τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι α) οι υπάλληλοι οφείλουν να υποστηρίζουν το κοινό στην αναζήτηση πρόσβασης σε πληροφορίες και ..... γ) καθορίζονται οι πρακτικές ρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το δικαίωμα πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφόρηση μπορεί να ασκείται αποτελεσματικά, όπως:

- ο καθορισμός των υπευθύνων ενημέρωσης, - η καθιέρωση και διατήρηση χώρων για την εξέταση των απαιτούμενων πληροφοριών, - μητρώα ή κατάλογοι περιβαλλοντικών πληροφοριών που κατέχουν οι αρχές αυτές ή τα κέντρα ενημέρωσης, με σαφείς αναφορές για το πού μπορούν να βρεθούν οι πληροφορίες αυτές»

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Εμπόδια- προβλήματα

- α) έλλειψη πόρων (προσωπικού, οικονομικών πόρων κλπ)
- β) διοικητικό βάρος λόγω έλλειψης προσωπικού
- γ) καθυστερήσεις που οφείλονται στην πολυπλοκότητα της ζητούμενης πληροφορίας, η οποία χρειάζεται χρόνο και συνεργασία με άλλες υπηρεσίες για να χορηγηθεί
- δ) περιορισμένες δυσκολίες που αφορούν την ερμηνεία του όρου «περιβαλλοντική πληροφορία»
- ε) έλλειψη υλικής και τεχνολογικής υποδομής (έλλειψη τήρησης αρχείων μελετών, έλλειψη ηλεκτρονικών υπολογιστών και προγραμμάτων για την τήρηση δεδομένων), έλλειψη ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης, αυξανόμενος όγκος δουλειάς και εγγράφων προς διανομή,

LIFE NATURA
THEMIS
Right and
Liability
for the
Environment

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Εμπόδια- προβλήματα

- ζ) σύμφωνα με τον Συνήγορο του Πολίτη, σε ορισμένες περιπτώσεις το κοινό δεν γνωρίζει ποιές πληροφορίες είναι διαθέσιμες και ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας για την παροχή τους
- η) έλλειψη νομικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο προκειμένου να αξιολογηθεί αν μια ζητούμενη πληροφορία εμπίπτει στις διατάξεις για το εμπορικό ή βιομηχανικό απόρρητο και κατά συνέπεια θεωρείται εμπιστευτική
- θ) το πρόβλημα της απόστασης της αρμόδιας υπηρεσίας από τον τόπο κατοικίας του πολίτη (σε περίπτωση που η διαθέσιμη βάση με στοιχεία βρίσκεται στην έδρα της περιφέρειας του και πρέπει να ταξιδέψει ως εκεί με δικά του έξοδα),
- ι) σύμφωνα με τον Συνήγορο του Πολίτη σε ορισμένες περιπτώσεις δεν υπάρχει περαιτέρω ταξινόμηση και εξειδίκευση των πληροφοριών γεγονός που επιφέρει μεγαλύτερο διοικητικό βάρος για τους πολίτες
- κ) ανάγκη για περαιτέρω διαλειτουργικότητα μεταξύ των βάσεων δεδομένων
- λ) σύμφωνα με το Συνήγορο του Πολίτη υπάρχει αναγκαιότητα για δημιουργία Συστήματος Παρακολούθησης Πληροφοριών ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η αμεσότητα
- μ) σύμφωνα με έναν ΜΚΟ, παρά τις προσπάθειες, υπάρχουν ακόμα περιπτώσεις μη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4, παρ.1 εδαφ.α, από ορισμένες νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία αρνούνται να διαθέσουν πληροφορίες χωρίς να αποδεικνύεται το έννομο συμφέρον και χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτό έντυπο για να ενημερώσουν το κοινό.

LIFE NATURA
THEMIS
Right and
Liability
for the
Environment

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Ενεργητική περιβαλλοντική πληροφόρηση

➤ Η ενεργητική διάδοση περιβαλλοντικών πληροφοριών από τη Διοίκηση

(άρθρο 5 της Διεθνούς Σύμβασης του Άαρχους και άρθρο 7 παρ. 1 της Ενωσιακής Οδηγία 2003/04/ΕΚ «για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και την κατάργηση της Οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου»)

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι δημόσιες αρχές **οργανώνουν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες της αρμοδιότητάς τους**, τις οποίες κατέχουν ή που κατέχονται για λογαριασμό τους με σκοπό την ενεργητική και συστηματική διάδοσή τους, ιδίως με την τεχνολογία επικοινωνιών μέσω υπολογιστή ή/και την ηλεκτρονική τεχνολογία, εφόσον υπάρχουν. ... και 2. Οι πληροφορίες, που πρέπει να παρέχονται και να διαδίδονται, **ενημερώνονται κατά περίπτωση**».

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Εμπόδια- προβλήματα

- α) καθυστέρηση στη ροή πληροφοριών προς την κεντρική διοίκηση
- β) καθυστερήσεις στη διάθεση εκθέσεων και δεδομένων προς το κοινό
- γ) έλλειψη προσωπικού και πόρων
- δ) έλλειψη συστηματικά οργανωμένων αρχείων ορισμένων υπηρεσιών
- ε) νομική πολυπλοκότητα
- στ) παρανόηση όσον αφορά τα δικαιώματα του κοινού και τις υποχρεώσεις της διοίκησης
- ζ) έλλειψη συνεργασίας μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών
- η) έλλειψη συνολικού καταλόγου με όλες τις πηγές περιβαλλοντικών δεδομένων

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Εμπόδια- προβλήματα

- θ) σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχουν περισσότερες από μία βάσεις με περιβαλλοντικά δεδομένα για την ίδια περιοχή με διαφορετικές εισαγωγές. Επίσης, παρατηρείται έλλειψη διασυνδεσιμότητας μεταξύ σχετικών βάσεων δεδομένων
- ι) υπάρχουν αρκετοί ποιοτικοί έλεγχοι ως προς τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές κάθε προγράμματος, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις οι βάσεις δεδομένων και τα περιβαλλοντικά δεδομένα δεν επικαιροποιούνται συχνά ούτε έχει δημιουργηθεί μηχανισμός που να καθορίζει την ανάγκη για αναθεώρησή τους
- κ) μελέτες που έχουν ανατεθεί σε ινστιτούτα ή πανεπιστήμια από δημόσιες αρχές δεν δημοσιοποιούνται πάντα

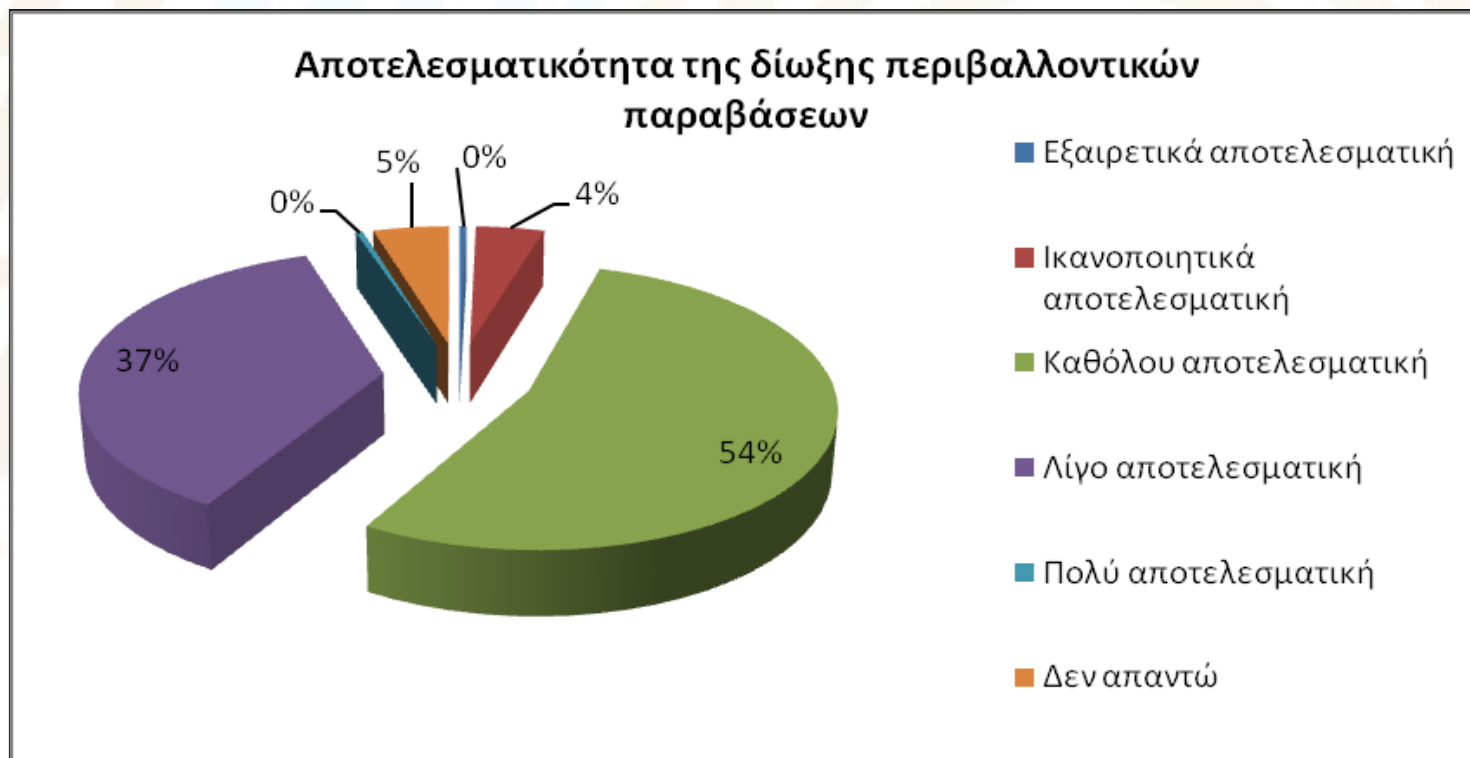
Right and
Liability
for the
Environment
LIFE NATURA
THEMIS

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

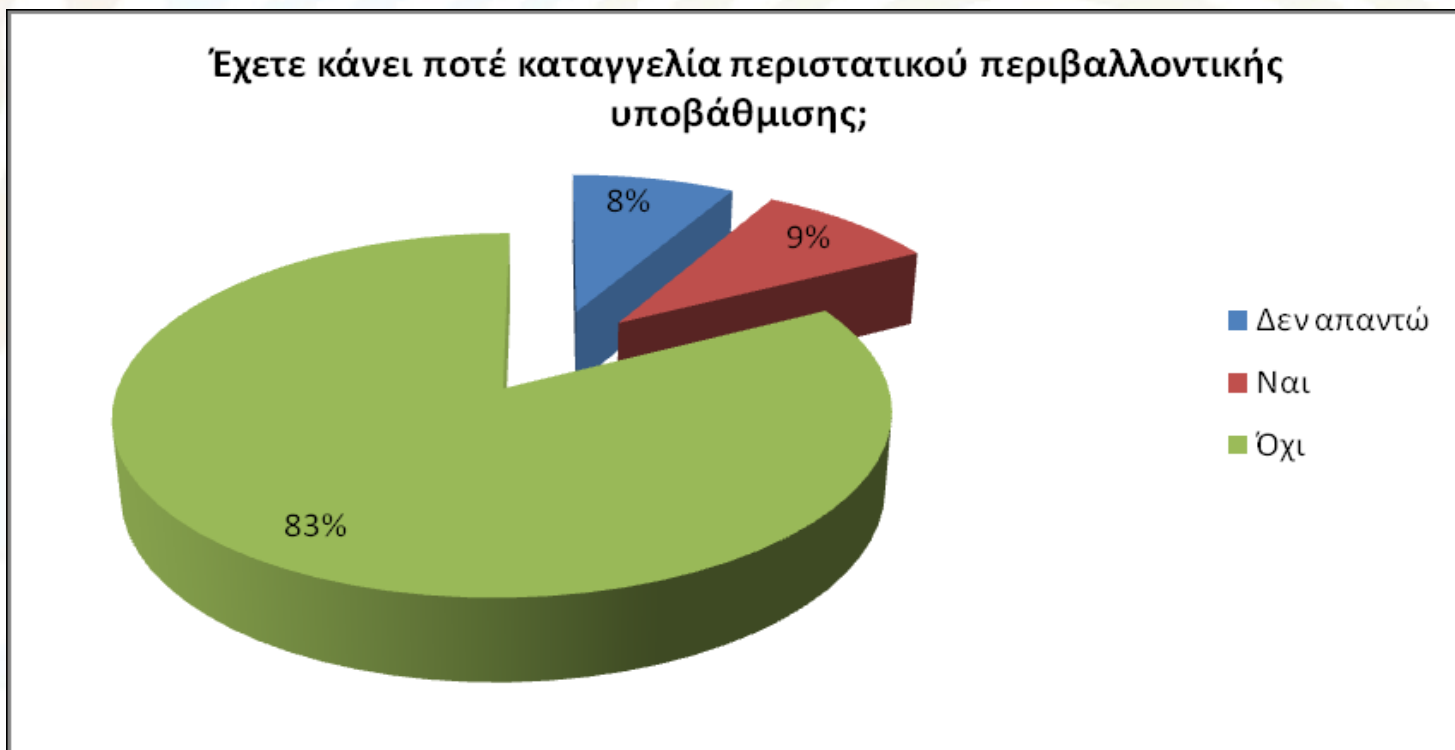
Αποτελέσματα των εμποδίων

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Αποτελέσματα των εμποδίων

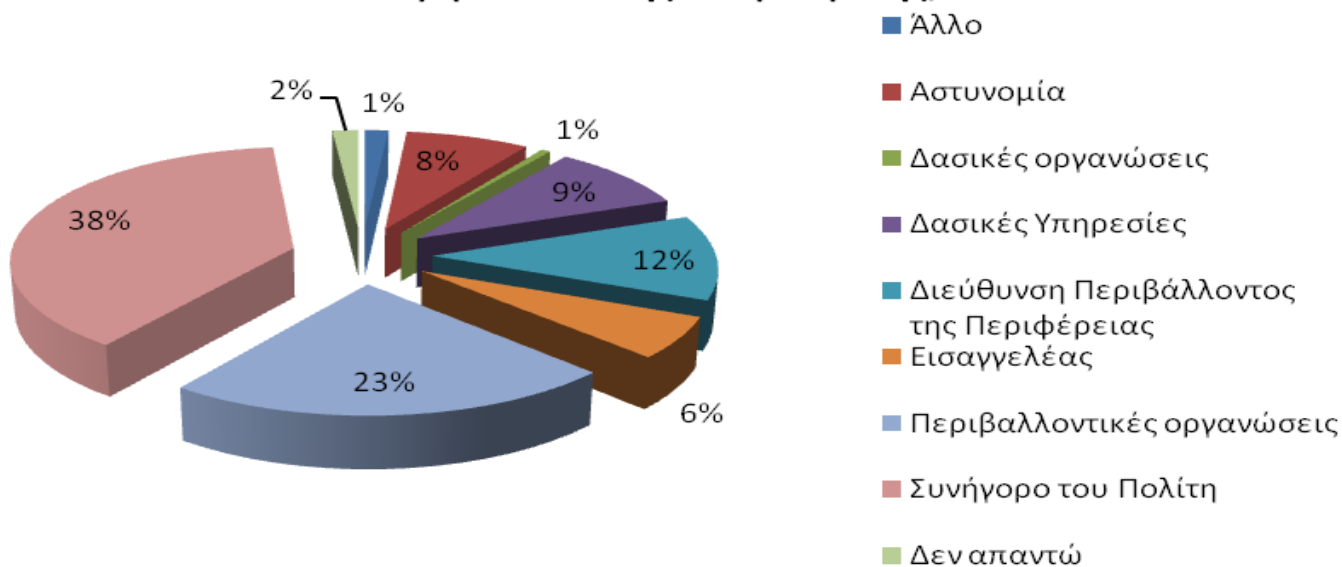

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Αποτελέσματα των εμποδίων

Σε ποιον θα μπορούσατε να καταγγείλετε ένα περιστατικό περιβαλλοντικής υποβάθμισης;

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Προτάσεις!

- Απλούστευση (κωδικοποίηση) της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ώστε αυτή να είναι κατανοητή κατ' αρχήν σε όσους καλούνται να ελέγξουν την εφαρμογή της και ακολούθως σε δεύτερη φάση οι ίδιοι να είναι σε θέση να τη μεταδώσουν ως περιβαλλοντική πληροφορία στους ενδιαφερόμενους.
- Στελέχωση των υπηρεσιών με εξειδικευμένο προσωπικό, ώστε να διασφαλίζεται ότι το δικαίωμα πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφόρηση μπορεί να ασκείται αποτελεσματικά από τον κάθε απλό πολίτη.

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Προτάσεις!

- Οι Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί θα μπορούσαν να παίξουν ένα σημαντικότατο ρόλο «μεσολαβητή» μεταξύ πολιτών και δημοσίων αρχών τόσο σε επίπεδο παθητικής όσο και σε επίπεδο ενεργητικής πληροφόρησης. Για την εδραίωση όμως ενός τέτοιου ρόλου απαιτείται μεγαλύτερη διαφάνεια στη λειτουργία τους π.χ ένα ξεκάθαρο μητρώο των ΜΚΟ, ώστε να επαναδομηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τις οργανώσεις αυτές.
- Σε επίπεδο τέλος τεχνολογίας είναι απαραίτητη η ευρεία χρήση των δημόσιων περιβαλλοντικών πληροφοριακών συστημάτων (Public Environmental Information Systems) με κατηγοριοποίηση, διαρκή επικαιροποίηση και διασυνδεσιμότητα των διαθέσιμων βάσεων δεδομένων καθώς και η διάδοση περιβαλλοντικών εφαρμογών για έξυπνες συσκευές.

Right and
Liability
for the
Environment

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Μαρία Μανιαδάκη

Συντονίστρια ΔΣΧ

για το LIFE NATURA THEMIS

observatorywestcrete@gmail.com

**LIFE NATURA
THEMIS**
Right and
Liability
for the
Environment

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

